

ἀρμαμάξαις, ὅσα εἰς Ἀρουέρνους κομίζεται, καὶ τὸν Λείγηρα 189. ποταμὸν, καίπερ τοῦ Ροδανοῦ καὶ τούτοις πλησιάζοντος ἐκ μέρους· ἀλλ' ἡ ὁδὸς, πεδίας οὐσα καὶ οὐ πολλή, περὶ ὀκτακοσίους σταδίους, ἐπάγεται μὴ χρῆσθαι τῷ ἀνάπλω, διὰ τὸ πεζεύεσθαι ῥᾶον. Ἐντεῦθεν δ' ὁ Λείγηρ εὐφυῶς ἐκδέχεται· ῥεῖ δὲ ἐκ τῶν Κεμμένων εἰς τὸν Ὠκεανόν. Ἐκ δὲ Ναρβῶνος ἀναπλεῖται μὲν ἐπὶ μικρὸν τῷ Ἄτακι, πεζεύεται δὲ πλέον ἐπὶ τὸν Γαρούνα ποταμὸν, καὶ τοῦθ' ὅσον ὀκτακοσίων, ἢ ἑπτακοσίων σταδίων· ῥεῖ δὲ καὶ ὁ Γαρούνας εἰς τὸν Ὠκεανόν. Ταῦτα μὲν ὑπὲρ τῶν νεμομένων τὴν Ναρβωνίτιν ἐπικράτειαν λέγομεν, οὗς οἱ πρότερον Κέλτας ὠνόμαζον. Ἀπὸ τούτων δ' οἶμαι καὶ τοὺς σύμπαντας Γαλάτας, Κελτοὺς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων προσαγορευθῆναι, διὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἢ καὶ προσλαβόντων πρὸς τοῦτο καὶ τῶν Μασσαλιωτῶν, διὰ τὸ πλησιόχωρον.

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

ΕΞΗΣ δὲ περὶ τῶν Ἀκυϊτανῶν λεκτέον, καὶ τῶν προσωρισμένων αὐτοῖς ἔθνῶν τεσσαρεσκαίδεκα Γαλατικῶν, τῶν μεταξὺ τοῦ Γαρούνα κατοικούντων καὶ τοῦ Λείγηρος, ὧν ἓνα ἐπιλαμβάνει καὶ τῆς τοῦ Ροδανοῦ ποταμίας, καὶ τῶν πεδίων τῶν κατὰ τὴν Ναρβωνίτιν. Ἀπλῶς γὰρ εἰπεῖν, οἱ Ἀκυϊτανοὶ διαφέρουσι τοῦ Γαλατικοῦ φύλου, κατὰ τε τὰς τῶν σωμάτων κατασκευὰς, καὶ κατὰ τὴν γλῶτταν· εἰκόμασι δὲ μᾶλλον Ἰθηρσιν. Ὁρίζονται δὲ τῷ Γαρούνα ποταμῷ, ἐντὸς τούτου καὶ τῆς Πυρρήνης οἰκοῦντες. Ἔσι δὲ ἔθνη τῶν Ἀκυϊτανῶν πλείω μὲν τῶν εἴκοσι· μικρὰ δὲ καὶ ἄδοξα, τὰ πολλὰ μὲν παρωκεανιτικά, τὰ δ' εἰς τὴν μεσογαίαν, καὶ τὰ ἄκρα τῶν Κεμμένων ὄρων, μέχρι Τεκτοσάγων ἀνέχοντα. Ἐπειδὴ δὲ μικρὰ μερίς ἦν ἡ τοσαύτη, 190.

190. προσέθεσαν· καὶ τὴν μεταξὺ τοῦ Γαρούνα καὶ τοῦ Λείγηρος. Παράλληλοι δὲ πως εἰσὶν οἱ ποταμοὶ τῆ Πυρήνη, καὶ δύο ποιούσι παραλληλόγραμμα πρὸς αὐτὴν χωρία, ὀριζόμενα κατὰ τὰς ἄλλας πλευρὰς τῷ τε Ωκεανῷ, καὶ τοῖς Κεμμένοις ὄρεσι διοχιλίων ὁμοῦ τι σταδίων ἐστὶν ὁ πλοῦς ἐκατέρων τῶν ποταμῶν. Ἐκβάλλει δ' ὁ μὲν Γαρούνας, τρισὶ ποταμοῖς αὐξηθεῖς, εἰς τὸ μεταξὺ Βιτουρίγων τε τῶν Οὐϊβίσκων ἐπικαλουμένων, καὶ Σαντόνων, ἀμφοτέρων Γαλατικῶν ἔθνων· μόνον γὰρ δὴ τὸ τῶν Βιτουρίγων τούτων ἔθνος ἐν τοῖς Ἀκυϊτανοῖς ἀλλόφυλον ἰδρύεται, καὶ οὐ συντελεῖ αὐτοῖς· ἔχει δὲ ἐμπορεῖον Βουρδίγαλα ἐπικείμενον λιμνοθαλάττῃ τινί, ἣν ποιούσιν αἱ ἐκβολαὶ τοῦ ποταμοῦ. Ὁ δὲ Λείγηρ μεταξὺ Πικτόνων τε καὶ Ναμνητῶν ἐκβάλλει. Πρότερον δὲ Κορβιλῶν ὑπῆρχεν ἐμπορεῖον ἐπὶ τούτῳ τῷ ποταμῷ· περὶ ἧς εἴρηκε Πολύβιος, μνησθεῖς τῶν ὑπὸ Πυθέου μυθολογηθέντων, ὅτι Μασσαλιωτῶν μὲν τῶν συμμιζάντων Σκηπίωνι, οὐδεὶς εἶχε λέγειν οὐδὲν μνήμης ἄξιον, ἐρωτηθεῖς ὑπὸ τοῦ Σκηπίωνος περὶ τῆς Βρετανικῆς, οὐδὲ τῶν ἐκ Ναρβῶνος, οὐδὲ τῶν ἐκ Κορβιλῶνος, αἵπερ ἦσαν ἄρισται πόλεις τῶν ταύτη, Πυθέας δ' ἐθαύρησε ψεύσασθαι τοσαῦτα. Τῶν δὲ Σαντόνων πόλις ἐστὶ Μεδιολάνιον. Ἔστι δ' ἡ μὲν παρωκεανίτις τῶν Ἀκυϊτανῶν ἀμμώδης ἢ πλείσθη καὶ λεπτή, κέγχρω τρέφουσα, τοῖς δ' ἄλλοις καρποῖς ἀφορωτέρα. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ καὶ ὁ κόλπος ὁ ποιῶν τὸν ἰσθμὸν πρὸς τὸν ἐν τῇ Ναρβωνίτιδι παραλίᾳ Γαλατικὸν κόλπον, ὁμώνυμος ἐκείνῳ καὶ αὐτός. ἔχουσι δὲ Τάρβελλοι τὸν κόλπον, παρ' οἷς εἰσὶ τὰ χρυσεῖα σπουδαιότατα πάντων. Ἐν γὰρ βόθροις ὀρυχθεῖσιν ἐπὶ μικρὸν εὐρίσκονται καὶ χειροπληθεῖς χρυσοῦ πλάκες, ἔσθ' ὅτε μικρὰς ἀποκαθάρσεως δεόμεναι· τὸ δὲ λοιπὸν ψῆγμα ἐστὶ καὶ βῶλοι, καὶ αὐταὶ κατεργασίαν οὐ πολλὴν ἔχουσαι. Ἡ δὲ μεσόγειος καὶ ὄρεινή, βελτίω γῆν ἔχει· πρὸς μὲν τῇ Πυρήνῃ τὴν τῶν Κονουενῶν, [ὅ] ἐστὶ

συνηλύδων, ἐν ἣ πόλις Λούγδουνον, καὶ τὰ τῶν Ὀνησιῶν θερμά 190.
καλλισα ποτιμωτάτου ὕδατος. Καλὴ δὲ καὶ ἡ τῶν Αὐσκίων.

§. 2.

Τὰ δὲ μεταξύ τοῦ Γαρούνα καὶ τοῦ Λείγηρος ἔθνη, τὰ
προσκειμένα τοῖς Ἀκυϊτανοῖς ἐσιν· Ἐλουοὶ μὲν ἀπὸ τοῦ Ροδα-
νοῦ τὴν ἀρχὴν ἔχοντες, Οὐέλλαιοι δὲ μετὰ τούτους, οἱ προσ-
ωρίζοντο ποτὲ Ἀρουέριοις, νῦν δὲ τάττονται καθ' ἑαυτούς·
εἴτα Ἀρουέριοι καὶ Λεμόδικες καὶ Πετροκόριοι πρὸς δὲ
τούτοις, Νιτιόβριγες καὶ Καδούρκοι καὶ Βιτούριγες, οἱ Κού-
βοι καλούμενοι πρὸς δὲ τῷ Ωκεανῷ, Σάντονοί τε καὶ Πίκτονες,
οἱ μὲν τῷ Γαρούνα παροικεῦντες, ὡς εἶπομεν, οἱ δὲ τῷ Λεί-
γηρι. Ρουτήνοι δὲ καὶ Γαβάλεις τῇ Ναρβωνίτιδι πλησιάζουσι. 191.
Παρά μὲν οὖν τοῖς Πετροκορίοις σιδηρουργεῖα ἐσιν ἀσεία,
καὶ τοῖς Κούβοις Βιτούριξι· παρά δὲ τοῖς Καδούρκοις λινουρ-
γεῖα· παρά δὲ τοῖς Ρουτήνοις ἀργυρεῖα. ἔχουσι δ' ἀργυρεῖα
καὶ οἱ Γαβάλεις· δεδώκασι δὲ Λάτιον οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τῶν
Ἀκυϊτανῶν τισι, καθάπερ Αὐσκίοις καὶ Κονουέναις.

§. 3.

Ἀρουέριοι δὲ ἴδρυνται μὲν ἐπὶ τῷ Λείγηρι· μητρόπολις δ'
αὐτῶν ἐστὶ Νεμωσσός, ἐπὶ τῷ ποταμῷ κειμένη. Ρυεῖς δ' οὗτος
παρὰ Γήναβον τὸ τῶν Καρνούτων ἐμπορεῖον, κατὰ μέσον που
τὸν πλοῦν συνοικούμενον, ἐκβάλλει πρὸς τὸν Ωκεανόν. Τῆς δυ-
νάμειος δὲ τῆς πρότερον Ἀρουέριοι μέγα τεκμήριον παρέχονται
τὸ πολλάκις πόλεμῆσαι πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, τότε μὲν μυ-
ριάσιν εἴκοσι, πάλιν δὲ διπλασίαις. Τοσαύταις γὰρ πρὸς Καί-
σαρα τὸν Θεὸν διηγωνίσαντο μετὰ Οὐερκιγγετόργος· πρότερον
δὲ καὶ εἴκοσι πρὸς Μάξιμον τὸν Αἰμιλιανόν· καὶ πρὸς Δομήτιον
δ' ὡσαύτως Ἀηνόβαρβον. Πρὸς μὲν οὖν Καίσαρα περί τε

191. Γεργουίαν πόλιν τῶν Ἀρουέρνων, ἐφ' ὑψηλοῦ ὄρους κειμένην, συνέστησαν οἱ ἀγῶνες, ἐξ ἧς ἦν ὁ Οὐερκτεγγετόριξ· καὶ περὶ Ἀλησίαν πόλιν Μανθουβίων, ἔθρους ὁμόρου τοῖς Ἀρουέροις, καὶ ταύτην ἐφ' ὑψηλοῦ λόφου κειμένην, περιεχομένην δ' ὄρεσι καὶ ποταμοῖς δυσὶν· ἐν ἧ ἑάλω ὁ ἡγεμὼν, καὶ ὁ πόλεμος τέλος ἔσχε. Πρὸς δὲ Μάξιμον Αἰμιλιανὸν κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ τ' Ἰσαρος καὶ τοῦ Ροδανοῦ, καθ' ἣν καὶ τὸ Κέμμενον ὄρος πλησιάζει τῷ Ροδανῷ· πρὸς δὲ Δομήτιον κατωτέρω ἔτι, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ τε Σούλγα καὶ τοῦ Ροδανοῦ. Διέτειναν δὲ τὴν ἀρχὴν οἱ Ἀρουέροι καὶ μέχρι Ναρβῶνος καὶ τῶν ὄρων τῆς Μασσαλιώτιδος. Ἐκράτουν δὲ καὶ τῶν μέχρι Πυρήνης ἔθνῶν, καὶ μέχρι Ὠκεανοῦ καὶ Ῥήνου. Βιτίτου δὲ, τοῦ πρὸς τὸν Μάξιμον καὶ τὸν Δομήτιον πολεμήσαντος, ὁ πατὴρ Λουέριος τοσοῦτον πλούτῳ λέγεται καὶ τρυφῇ διενεγκεῖν, ὥστε ποτὲ, ἐπίδειξιν ποιούμενος τοῖς φίλοις τῆς εὐπορίας, ἐπ' ἀπήνης φέρεσθαι διὰ πεδίου, χρυσοῦ νόμισμα καὶ ἀργύρου δεῦρο κάκεισε διασπείρων, ὥστε συλλέγειν ἐκείνους ἀκολουθοῦντας.

Κ Ε Φ Γ.

§. 1.

ΜΕΤΑ δὲ τὴν Ἀκυϊτανὴν μερίδα, καὶ τὴν Ναρβωνίτιν, ἡ ἐφεξῆς ἔστι, μέχρι τοῦ Ῥήνου παντός, ἀπὸ τοῦ Λείγηρος ποταμοῦ καὶ τοῦ Ροδανοῦ, καθ' ὃ συνάπτει πρὸς τὸ Λουγδουνον ἀπὸ τῆς πηγῆς κατενεχθεὶς ὁ Ροδανός. Ταύτης δὲ τῆς χώρας τὰ μὲν ἄνω μέρη τὰ πρὸς ταῖς πηγαῖς τῶν ποταμῶν, τοῦ τε Ῥήνου καὶ τοῦ Ροδανοῦ, μέχρι μέσων σχεδόν τι τῶν πεδίων, ὑπὸ τῷ Λουγδούνῳ τέτακται· τὰ δὲ λοιπὰ καὶ παρωκεανικὰ ὑπ' ἄλλῃ τέτακται μερίδι, ἣν ἰδίως Βέλγαις προσνέμουσιν. Ἡμεῖς δὲ κοινότερον τὰ καθ' ἕκαστα δηλώσομεν.

§. 2.

Αὐτὸ μὲν δὴ τὸ Λούγδουνον, ἐκτισμένον ἐπὶ λόφῳ κατὰ 192.
τὴν συμβολὴν τοῦ τε Ἄραρος ποταμοῦ καὶ τοῦ Ροδανοῦ,
κατέχουσι Ῥωμαῖοι. Εὐανδρεῖ δὲ μάλισα τῶν ἄλλων, πλὴν Ναρ-
βῶνος· καὶ γὰρ ἐμπορεῖω χρῶνται, καὶ τὸ νόμισμα χαράττουσιν
ἐνταῦθα, τὸ τε ἀργυροῦν καὶ τὸ χρυσοῦν, οἱ τῶν Ῥωμαίων
ἡγεμόνες. Τό τε ἱερόν, τὸ ἀναδειχθεὶν ὑπὸ πάντων κοινῇ τῶν
Γαλατῶν Καίσαρι τῷ Σεβασῷ, πρὸ ταύτης ἰδρυταὶ τῆς πό-
λεως, ἐπὶ τῇ συμβολῇ τῶν ποταμῶν· ἔστι δὲ βωμὸς ἀξιόλογος
ἐπιγραφὴν ἔχων τῶν ἔθνῶν ἐξήκοντα τὸν ἀριθμὸν, καὶ εἰκόνες
τούτων ἑκάστου μία, καὶ ἄλλος μέγας. Προκαίθηται δὲ τοῦ
ἔθνους τοῦ Σεγοσιανῶν ἡ πόλις αὕτη, κειμένου μεταξὺ τοῦ Ρο-
δανοῦ καὶ τοῦ Δούβιος· τὰ δ' ἐξῆς ἔθνη τὰ συντείνοντα πρὸς τὸν
Ῥήνον, τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ Δούβιος ὀρίζεται, τὰ δ' ὑπὸ τοῦ Ἄρα-
ρος. Οὗτοι μὲν οὖν, ὡς εἴρηται πρότερον, ἀπὸ τῶν Ἄλπεων
καὶ αὐτοὶ κατενεχθέντες, ἔπειτ' εἰς ἓν ρεῖθρον συμπεσόντες,
εἰς τὸν Ροδανὸν καταφέρονται. Ἄλλος δ' ἐστὶν, ὁμοίως ἐν ταῖς
Ἄλπεσι τὰς πηγὰς ἔχων, Σηκουάνας ὄνομα. Ρεῖ δ' εἰς τὴν
Ὠκεανὸν, παράλληλος τῷ Ῥήνῳ, διὰ ἔθνους ὁμωνύμου, συν-
άπτοντος τῷ Ῥήνῳ τὰ πρὸς ἑω, τὰ δ' εἰς τὰναντία τῷ Ἄραρι
ὄθεν αἱ κάλλισται ταριχεῖαι τῶν ὑείων κρεῶν εἰς τὴν Ῥώμην
κατακομίζονται. Μεταξὺ μὲν οὖν τοῦ Δούβιος καὶ τοῦ Ἄραρος
οἰκεῖ τὸ τῶν Αἰδούων ἔθνος· πόλιν ἔχον Καβυλλῖνον ἐπὶ τῷ
Ἄραρι καὶ φρούριον Βίβρακτα. Οἱ δὲ Αἰδούοι καὶ συγγενεῖς
Ῥωμαίων ὠνομάζοντο, καὶ πρῶτοι τῶν ταύτη προσήλθον πρὸς
τὴν φιλίαν καὶ συμμαχίαν. Πέραν δὲ τοῦ Ἄραρος οἰκοῦσιν οἱ
Σηκουανοὶ, διάφοροι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἐκ πολλοῦ γεγονότες
καὶ τοῖς Αἰδούοις, ὅτι πρὸς Γερμανοὺς προσεχώρουν πολλάκις,
κατὰ τὰς ἐφόδους αὐτῶν τὰς ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐπεδεί-

192. νυντό γε οὐ τὴν τυχούσαν δύναμιν, ἀλλὰ καὶ κοινωνοῦντες· αὐτοῖς ἐποίουν μεγάλους, καὶ ἀφισάμενοι, μικρούς. Πρὸς δὲ τοὺς Αἰδοῦους, καὶ διὰ ταῦτα μὲν, ἀλλ' ἐπέτεινε τὴν ἔχθραν ἢ τοῦ ποταμοῦ ἔρις, τοῦ διεύργοντος αὐτούς, ἑκατέρου ἔθνους ἴδιον ἀξιοῦντος εἶναι τὸν Ἄραρα, καὶ ἑαυτῷ προσήκειν τὰ διαγωγικὰ τέλη· νυνὶ δὲ ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις ἅπαντ' ἐσί.

§. 3.

Τὴν δ' ἐπὶ τῷ Ῥήνω πρῶτοι τῶν ἀπάντων οἰκοῦσιν Ἐλουήτιοι, παρ' οἷς εἰσὶν αἱ πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ ἐν τῷ Ἀδοῦλα ὄρει. Τοῦτο δ' ἐστὶ μέρος τῶν Ἀλπεων, ὅθεν καὶ ὁ Ἀδοῦλας εἰς τὰναντία μέρη ῥεῖ, τὰ πρὸς τὴν ἐντὸς Κελτικῆν, καὶ πληροὶ τὴν Λάριον λίμνην, πρὸς ἣ ἔκτισαι τὸ Κῶμον· εἴτ' ἐνθύνει εἰς τὸν Πάδον συμβάλλει, περὶ ὧν ὕστερον ἐροῦμεν. Καὶ ὁ Ῥήνος δὲ εἰς εἴη μεγάλα καὶ λίμνην ἀναχεῖται μεγάλην, ἧς ἐφάπτονται καὶ Ῥαιτοὶ καὶ Οὐίνδελοι τῶν Ἀλπείων τινές, καὶ τῶν ὑπεραλπείων. Φησὶ δὲ τὸ μῆκος αὐτοῦ, σαδίων ἑξαμισχιλίων Ἀσίνιος· οὐκ ἔστι δέ. Ἀλλ' ἐπ' εὐθείας μὲν τοῦ ἡμίσου· ὀλίγον ἂν ὑπερβάλλοι· τοῖς δὲ σκολιόμασι καὶ χίλιοι προσθεθέντες ἰκανῶς ἂν ἔχοιεν. Καὶ γὰρ ὀξύς ἐστι· διὰ τοῦτο δὲ καὶ δυσγεφύρωτος, καὶ διὰ πεδίων ὑπτίος φέρεται τὸ λοιπὸν καταβάς ἀπὸ τῶν ὄρων. Πῶς οὖν οἶόν τε μένειν ὄξυν καὶ βίαιον, εἰ τῷ ὑπτιασμῷ προσδοίημεν καὶ σκολιότητος πολλὰς καὶ μακράς. Φησὶ δὲ καὶ δίσομον εἶναι, μεμψάμενος τοὺς πλείω λέγοντας. Ἐγκυκλοῦνται μὲν δὴ τινα χώραν ταῖς σκολιότησι καὶ οὗτος, καὶ ὁ Σηκουάνας, [ἀλλ'] οὐ τοσαύτην· ἀμφότεροι δὲ ῥέουσιν ἐπὶ τὰς ἄρκτους ἀπὸ τῶν νοτίων μερῶν· πρόκειται δ' αὐτῶν ἡ Βρετανικῆ, τοῦ μὲν Ῥήνου καὶ ἐγγύθεν, ὥστε καθοραῖσθαι τὸ Κάντιον, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐξῶν ἄκρον τῆς νήσου· τοῦ δὲ Σηκουάνα μικρὸν ἀπωτέρω. Ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ ναυπήγιον συνεστήσατο

Καῖσαρ ὁ Θεός, πλέων εἰς τὴν Βρετανικὴν. Τοῦ δὲ Σηκουάνα 193.
 τὸ πλεόμενον ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Ἄραρος δεχομένων τὰ φορτία
 μικρῶ πλέον ἐστίν, ἢ τὸ τοῦ Λείγηρος, καὶ τὸ τοῦ Γαρούνα·
 τὸ δὲ ἀπὸ Λουγδούνου μέχρι τοῦ Σηκουάνα χιλίων σταδίων
 ἐστίν· ἑλαττον δὲ, ἢ διπλασίον τούτου, τὸ ἀπὸ τῶν εἰσβολῶν τοῦ
 Ροδανοῦ μέχρι Λουγδούνου. Φασὶ δὲ καὶ πολυχρύσους τοὺς
 Ἐλουητίους εἶναι· μηδὲν μέντοι ἦττον ἐπὶ λησιεῖαν τραπέσθαι,
 τὰς τῶν Κίμβρων εὐπορίας ἰδόντας· ἀφανισθῆναι δ' αὐτῶν τὰ
 δύο φύλα, τριῶν ὄντων, κατὰ στρατείας· ὅμως δ' ἐκ τῶν λοι-
 πῶν *τόπων* τὸ τῶν ἐπιγόνων πλῆθος ἐδήλωσεν ὁ πρὸς Καίσαρα
 τὸν Θεὸν πόλεμος, ἐν ᾧ περὶ τετταράκοντα μυριάδες σωμάτων
 διεφθάρησαν· τοὺς δὲ λοιποὺς σώζεσθαι μεθήκειν εἰς ὀκτακισ-
 χιλίους, ὅπως μὴ τοῖς Γερμανοῖς, ὁμόροις οὖσιν, ἔρημον
 τὴν χώραν ἀφή.

§. 4.

Μετὰ δὲ τοὺς Ἐλουητίους, Σηκουανοὶ καὶ Μεδιοματρικοὶ
 κατοικοῦσι τὸν Ῥήνον· ἐν οἷς ἰδρυταὶ Γερμανικὸν ἔθνος περαιωθὲν
 ἐκ τῆς οἰκείας, Τριβόχοι. Ἐν δὲ τοῖς Σηκουανοῖς ἐστὶ τὸ ὄρος
 ὁ Ἰουράσιος· διορίζει δ' Ἐλουητίους καὶ Σηκουανούς. Ὑπὲρ
 οὖν τῶν Ἐλουητίων καὶ Σηκουανῶν Αἰδοῦοι καὶ Λίγγονες οἰ-
 κοῦσι πρὸς δύσιν· ὑπὲρ δὲ τῶν Μεδιοματρικῶν, Λεῦκοι καὶ τῶν
 Λιγγόνων τὴν μέρος. Τὰ δὲ μεταξὺ ἔθνη τοῦ τε Λείγηρος καὶ
 τοῦ Σηκουάνα ποταμοῦ, τὰ πέραν τοῦ Ροδανοῦ τε καὶ τοῦ
 Ἄραρος, παράκειται πρὸς ἄρκτον τοῖς τε Ἀλλόβροξι καὶ τοῖς
 περὶ τὸ Λούγδουνον. Τούτων δ' ἐπιφανέστατόν ἐστι τὸ τῶν
 Ἀρουέρων καὶ τὸ τῶν Καρνούτων· δι' ὧν ἀμφοῖν ἐνεχθεῖς ὁ
 Λείγηρ, εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἔξεισι. Δίαρμα δ' ἐστὶν εἰς τὴν Βρε-
 τανικὴν ἀπὸ τῶν ποταμῶν τῆς Κελτικῆς, εἴκοσι καὶ τριακόσιοι
 στάδιοι· ὑπὸ γὰρ τὴν ἀμπωτιν ἀφ' ἑσπέρας ἀναχθέντες, τῇ ἕστει 194.

194. ραία περί ὀγδόην ὥραν καταίρουσιν εἰς τὴν γῆσον. Μετὰ δὲ τοὺς Μεδιοματρικοὺς καὶ Τριβόκχους, παροικοῦσι τὸν Ῥήνον Τρηούϊροι καθ' οὓς πεποιήται τὸ ζεῦγμα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων νυνί, τῶν στρατηγούντων τὸν Γερμανικὸν πόλεμον. Πέραν δὲ ὄκουν Οὐβιοὶ κατὰ τοῦτον τὸν τόπον· οὓς μετήγαγεν Ἀγρίππας ἐκόντας εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ Ῥήνου. Τρηούϊροις δὲ συνεχεῖς Νερούϊοι, καὶ τοῦτο Γερμανικὸν ἔθνος· τελευταῖοι δὲ Μενάπιοι, τῶν ἐκβολῶν ἐφ' ἐκάτερα τοῦ ποταμοῦ κατοικοῦντες ἐλη καὶ ὄρυμους, οὐχ ὑψηλῆς, ἀλλὰ πυκνῆς ὕλης καὶ ἀκανθώδους. Κατὰ τούτους δ' ἰδρυνταὶ Σούγαμβροὶ Γερμανοί. Πάσης δ' ὑπέρκεινται τῆς ποταμίας ταύτης οἱ Σήηβοι προσαγορευόμενοι Γερμανοί, καὶ δυνάμει καὶ πλήθει διαφέροντες τῶν ἄλλων· ὑφ' ὧν οἱ ἐξελαυνόμενοι, κατέφευγον εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ Ῥήνου* νυνί*· καὶ ἄλλοι δὲ κατ' ἄλλους τόπους δυναστεύουσι, καὶ διαδέχονται τὰ ζώπυρα τοῦ πολέμου, τῶν πρότερον αἰεὶ καταλυομένων.

§. 5.

Τῶν δὲ Τρηούϊρων καὶ Νερούϊων, Σένονες καὶ Ῥῆμοι πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦσιν· ἔτι δ' Ἀτρεβάτιοι καὶ Ἐβούρωνες. Τοῖς Μενάπιοις δ' εἰσὶ συνεχεῖς ἐπὶ τῇ θαλάττῃ Μορινοί, καὶ Βελλόακοι, καὶ Ἀμβιανοί, καὶ Σουεσσιῶνες, καὶ Καλέτοι, μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Σηκουάνα ποταμοῦ. Ἐμπερῆς δ' ἐστὶ τῆ τῶν Μενάπιων ἢ τε τῶν Μορινῶν, καὶ ἢ τῶν Ἀτρεβατίων, καὶ Ἐβουρώνων· ὕλη γάρ ἐστι οὐχ ὑψηλῶν δένδρων, πολλὴ μὲν, οὐ τοσαύτη δὲ, ὅσην οἱ συγγραφεῖς εἰρήκασιν, τετρακισχιλίων σταδίων· καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἀρδουένναν. Κατὰ δὲ τὰς πολεμικὰς ἐφόδους συμπλέκοντες τὰς τῶν Θάμνων λύγους, βατώδεις οὐσας, ἀνέφραττον τὰς παρόδους. Ἐστὶ δ' ὅπου καὶ σκόλοπας κατέπηττον· αὐτοὶ δὲ κατέδυνον εἰς τὰ βάλθη πανοίκιοι, νησίδια ἔχοντες ἐν ταῖς ἕλεσιν. Ἐν μὲν οὖν ταῖς ἐπομβρίαις ἀσφαλεῖς τὰς καταφυγὰς

καταφυγὰς εἶχον, ἐν δὲ τοῖς ἀύχμοις ἠλίσκοντο ῥαδίως. Νυνὶ 194.
 δ' ἅπαντες οἱ ἐντὸς Ρήνου, καθ' ἡσυχίαν ὄντες, ὑπακούουσι Ῥω-
 μαίων. Περί δὲ τὸν Σηκουάναν ποταμὸν εἰσι καὶ οἱ Παρίσιοι,
 νῆσον ἔχοντές ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ πόλιν Λουκοτοκίαν· καὶ
 Μέλδοι, καὶ Ληξουῖοι, παρωκεανῖται οὗτοι. Ἀξιολογώτατον
 δ' ἐστὶν ἔθνος τῶν ταύτη, Ρῆμοι, καὶ ἡ μητρόπολις αὐτῶν,
 Δουρκόρτορα, μάλιςα συνοικεῖται, καὶ δέχεται τοὺς τῶν
 Ῥωμαίων ἡγεμόνας.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

ΜΕΤΑ δὲ τὰ λεχθέντα ἔθνη, τὰ λοιπὰ Βελγῶν ἐστὶν ἔθνη
 τῶν παρωκεανιτῶν, ὧν Οὐένετοι μὲν εἰσιν οἱ ναυμαγήσαντες
 πρὸς Καίσαρα· ἔτοιμοι γὰρ ἦσαν κωλύειν τὸν εἰς τὴν Βρε-
 τανικὴν πλοῦν, χρώμενοι τῷ ἐμπορείῳ. Κατεναυμαγήσειε δὲ
 ῥαδίως, οὐκ ἐμβόλοις χρώμενος (ἦν γὰρ παχέα τὰ ξύλα), 195.
 ἀλλ' ἀνέμῳ φερομένων ἐπ' αὐτὸν, κατέσπων οἱ Ῥωμαῖοι τὰ
 ἰσία δορυδρεπάνοις· ἦν γὰρ σκύτινα διὰ τὴν βίαν τῶν ἀνέμων·
 ἀλύσει δ' ἔτεινον ἀντὶ κάλων. Πλατύπυγα δὲ ποιοῦσι, καὶ ὑψί-
 πρυμνά καὶ ὑψόπρωρα, διὰ τὰς ἀμπώτεις, δρυϊνῆς ὕλης, ἧς ἐστὶν
 εὐπορία· διόπερ οὐ συναίγουσι τὰς ἀρμονίας τῶν σαυίδων, ἀλλ'
 ἀραιώματα καταλείπουσι· ταῦτα δὲ βρύοις διανάπτουσι, τοῦ μὴ
 κατὰ τὰς νεωλκίας καπυροῦσθαι τὴν ὕλην μὴ νοτιζομένην· τοῦ
 μὲν βρύου νοτιωτέρου ὄντος τῇ φύσει, τῆς δὲ δρυὸς ξηρᾶς καὶ
 ἀλιποῦς. Τούτους οἶμαι τοὺς Οὐένετους οἰκιστὰς εἶναι τῶν
 κατὰ τὸν Ἀδρίαν· καὶ γὰρ οἱ ἄλλοι πάντες σχεδὸν τε οἱ ἐν τῇ
 Ἰταλίᾳ Κελτοὶ μετανέστησαν ἐκ τῆς ὑπὲρ τῶν Ἄλπεων γῆς,
 καθάπερ καὶ οἱ Βοῖοι καὶ οἱ Σένονες· διὰ δὲ τὴν ὁμωνυμίαν
 Παφλαγόνας φασὶν αὐτούς. Δέγω δ' οὐκ ἰσχυριζόμενος· ἀρκεῖ

195. γὰρ περὶ τῶν τοιούτων τὸ εἶκος. *Ἐνθένδε οἱ* Ὀσίμοι δ' εἰσὶν, οὓς Τιμίους ὀνομάζει Πυθίας, ἐπὶ τινος προπεπτωκυίας ἰκανῶς ἄκρας εἰς τὸν Ὠκεανὸν οἰκοῦντες· οὐκ ἐπὶ τοσοῦτον δὲ, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνός φησι, καὶ οἱ πιςεύσαντες ἐκεῖνα. Τῶν δὲ μεταξὺ ἔθνῶν τοῦ τε Σηκουάνα καὶ τοῦ Λεῖγηνος, οἱ μὲν τοῖς Σηκουανεῖς, οἱ δὲ τοῖς Ἀρουέρνοις ὁμοροῦσι.

§. 2.

Τὸ δὲ σύμπαν φύλον, ὃ νῦν Γαλλικὸν τε καὶ Γάλατικόν καλοῦσιν, ἀρειμαίνιον τε καὶ θυρικὸν ἐστὶ, καὶ ταχὺ πρὸς μάχην· ἄλλως δὲ ἀπλοῦν, καὶ οὐ κακότηδες. Διὰ δὲ τοῦτο ἐρεθισθέντες μὲν, ἀθρόοι συνίασι πρὸς τοὺς ἀγῶνας, καὶ φανερώς, καὶ οὐ μετὰ περισκέψεως· ὥστε καὶ εὐμεταχείριστοι γίνονται τοῖς κατασρατηγεῖν ἐθέλουσι. Καὶ γὰρ, ὅτε βούλεται, καὶ ὄπου, καὶ ἀφ' ἧς ἔτυχε προφάσεως, παροξύνας τις αὐτοὺς, ἐτοιμοὺς ἔσχε πρὸς τὸν κίνδυνον, πλὴν βίας καὶ τόλμης, οὐδὲν ἔχοντας τὸ συναγωνιζόμενον. Παραπεισθέντες δὲ, εὐμαρῶς ἐνδιδῶσι πρὸς τὸ χολήσιμον· ὥστε καὶ παιδείας ἀπτεσθαι, καὶ λόγων. Τῆς δὲ βίας τὸ μὲν ἐκ τῶν σωμάτων ἐστὶ, μεγάλων ὄντων, τὸ δ' ἐκ τοῦ πλήθους· συνίασι δὲ κατὰ πλῆθος ῥαδίως, διὰ τὸ ἀπλοῦν καὶ αὐθάεσσον, συναγανακτοῦντες τοῖς ἀδικεῖσθαι δοκοῦσιν αἰετῶν πλησίον. Νυνὶ μὲν οὖν ἐν εἰρήνῃ πάντες εἰσὶ δεδουλωμένοι, καὶ ζῶντες κατὰ τὰ προσάγματα τῶν ἐλόντων αὐτοὺς Ῥωμαίων· Ἄλλ' ἐκ τῶν παλαιῶν χρόνων τοῦτο λαμβάνομεν περὶ αὐτῶν, [καὶ] ἐκ τῶν μέχρι νῦν συμμενόντων παρὰ τοῖς Γερμανοῖς νομίμων.

196. Καὶ γὰρ τῇ φύσει, καὶ τοῖς πολιτεύμασιν, ἐμφορεῖς εἰσὶν οὗτοι καὶ συγγενεῖς ἀλλήλοις, ὁμορόν τε οἰκοῦσι χώραν, διοριζομένην τῷ Ῥήνῳ ποταμῷ, καὶ παραπλήσια ἔχουσαν τὰ πλεῖστα. Ἀρκτικωτέρα δ' ἐστὶν ἢ Γερμανία, κρινομένων τῶν τε νοτίων μερῶν πρὸς τὰ νότια, καὶ τῶν ἀρκτικῶν πρὸς τὰ ἀρκτικά. Διὰ τοῦτο

δὲ καὶ τὰς μεταναστεύσεις αὐτῶν ῥαδίως ὑπάρχειν συμβαίνει, φερο- 196.
 μένων ἀγέληδόν καὶ πανστρατιᾶ, μᾶλλον δὲ καὶ πανοικίων ἐξαι-
 ρόντων, ὅταν ὑπ' ἄλλων ἐκβαλλῶνται κρείττωνων. Οἱ τε Ῥωμαῖοι
 πολὺ ῥᾶον τούτους ἐχειρώσαντο, ἢ τοὺς Ἰθηρας· καὶ γὰρ ἤρ-
 ξαντο πρότερον, καὶ ἐπαύσαντο ὕστερον, ἐκείνοις πολεμοῦντες·
 τούτους δ' ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ πάντα κατέλυσαν, τοὺς ἀνά-
 μέσον Ῥήνου καὶ τῶν Πυρηνναίων ὁρῶν *σύμπαντας*. Ἄθροοι γὰρ
 καὶ κατὰ πλῆθος ἐμπίπτοντες, ἄθροοι [καὶ] κατελύοντο· οἱ δ'
 ἐταμίευον καὶ κατεκερμάτιζον τοὺς ἀγῶνας, ἄλλοτε ἄλλοι, καὶ
 κατ' ἄλλα μέρη, ληστρικῶς πολεμοῦντες. Εἰσὶ μὲν οὖν μαχηταὶ
 πάντες τῆ φύσει, κρείττους δ' ἰππῶται ἢ πεζοί· καὶ ἐστὶ Ῥωμαίοις
 τῆς ἰππείας ἀρίστη ἢ παρά τούτων. Ἀεὶ δὲ οἱ προσδορρότεροι
 καὶ παρωκεᾶνῆται μαχιμώτεροι.

§. 3.

Τούτων δὲ τοὺς Βέλγας ἀρίστους φασὶν, εἰς πεντεκαίδεκα
 ἔθνη διηρημένους, τὰ μεταξύ τοῦ Ῥήνου καὶ τοῦ Λεβηρος
 παροικοῦντα τὸν Ὠκεανόν· ὥστε μόνους ἀντέχειν πρὸς τὴν τῶν
 Γερμανῶν ἐφοδόν, Κίμβρων καὶ Τευτόνων. Αὐτῶν δὲ τῶν Βελ-
 γῶν Βελλοσάκους ἀρίστους φασί· μετὰ δὲ τούτους, Σουεσσιῶνας.
 Τῆς δὲ πολυανθρωπίας σημεῖον· εἰς γὰρ τριακοντα μυριάδας ἐξ-
 ετάξεσθαι φασὶ τῶν Βελγῶν πρότερον τῶν δυναμένων φέρειν
 ὄπλα. Εἴρηται δὲ καὶ τὸ τῶν Ἐλούητίων πλῆθος, καὶ τὸ τῶν
 Ἀρούερνων καὶ τῶν συμμάχων, ἐξ ὧν ἡ πολυανθρωπία φαί-
 νεται, καὶ ὅπερ εἶπον, ἡ τῶν γυναικῶν ἀρετὴ πρὸς τὸ τίκτειν
 καὶ ἐκτρέφειν τοὺς παῖδας. Σαγήφοροῦσι δὲ καὶ κομοτροφοῦσι,
 καὶ ἀναξυρίσι χρῶνται περιτεταμέναις· ἀντὶ δὲ χιτῶνων, σχιστοὺς
 χειριδωτοὺς φέρουσι μέχρις αἰδοίων καὶ γλουτῶν. Ἡ δ' ἐρέα,
 τραχεῖα μὲν, μακρόμαλλος δέ· ἀφ' ἧς τοὺς δασεῖς σάγους
 ἐξυφαίνουσιν, οὗς λαίνας καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι. Ἐν μέντοι

196. τοῖς προσβορροτάτοις ὑποδιφθέρους τρέφουσι ποιμένας, ἱκανῶς ἀσειᾶς ἐρέας. Ὀπλισμὸς δὲ σύμμετρος τοῖς τῶν σωμάτων μεγέθεσι· μάχαιρα μακρὰ, παρηρτημένη παρὰ τὸ δεξιὸν πλευρὸν, καὶ θυρεὸς μακρὸς, καὶ λόγχαι κατὰ λόγον, καὶ μάταρις *παλτοῦ τι εἶδος*. Χρῶνται δὲ καὶ τόξοις ἔνιοι, καὶ σφενδόνας. Ἔστι δὲ τι καὶ γρόσφω ἐοικὸς ξύλον, ἐκ χειρὸς, οὐκ ἐξ ἀγκύλης
197. ἀφιέμενον, τηλεβολώτερον καὶ βέλους, ᾧ μάλισα καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀρνέων χρῶνται θήρας. Χαμενουῦσι δὲ καὶ μέχρι νῦν οἱ πολλοί, καὶ καθεζόμενοι δειπνοῦσιν ἐν σιβάσι. Τροφή δὲ πλείσθην μὲν ἀπὸ γάλακτος καὶ κρεῶν παντοίων, μάλισα δὲ τῶν ὑείων, καὶ νέων καὶ ἀλιζῶν. Αἱ δ' ὕες καὶ ἀγραυλοῦσιν, ὕψει τε καὶ αἰκῇ καὶ τάχει διαφέρουσαι· κίνδυνος γοῦν ἐστὶ τῷ ἀήθει προσιόντι, ὡσαύτως καὶ λύκῳ. Τοὺς δ' οἴκους ἐκ σανίδων καὶ γέρρων ἔχουσι μεγάλους, θολοειδεῖς, ὄροφον πολὺν ἐπιβάλλοντες. Οὕτως δ' ἐστὶ δαψιλῆ καὶ τὰ ποιμνία καὶ τὰ ὑοφόρβια, ὥστε τῶν σάγων καὶ τῆς ταριχείας ἀφθονίαν μὴ τῇ Ῥώμῃ χρρηγεῖσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις μέρεσι τῆς Ἰταλίας. Ἀριστοκρατικαὶ δ' ἦσαν αἱ πλείους τῶν πολιτείων· ἓνα δ' ἡγεμόνα ἤρουντο κατ' ἐνιαυτὸν τὸ παλαιόν· ὡς δ' αὐτως εἰς πόλεμον εἰς ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀπεδείκνυτο στρατηγός· νυνὶ δὲ προσέχουσι τοῖς τῶν Ῥωμαίων προσάγμασι τὸ πλεόν. Ἴδιον δὲ τὸ ἐν τοῖς συνεδρίοις συμβαῖνον. Ἐὰν γάρ τις θορυβῆ τὸν λέγοντα, καὶ ὑποκρούσῃ, προσιών ὁ ὑπηρέτης, ἐσπασμένος τὸ ξίφος, κελύθει σιγᾶν μετ' ἀπειλῆς· μὴ παυομένου δὲ, καὶ δεύτερον καὶ τρίτον ποιεῖ τὸ αὐτό· τελευταῖον δὲ, ἀφαιρεῖ τοῦ σάγου τοσοῦτον, ὅσον ἄχρηστον ποιῆσαι τὸ λοιπόν. Τὸ δὲ περὶ τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, τὸ δηλλάχθαι τὰ ἔργα ὑπεναντίως τοῖς παρ' ἡμῖν, κοινὸν καὶ πρὸς ἄλλους συχνούς τῶν Βαρβάρων ἐστὶ.

§. 4.

Παρ' ἅπασιν δ' ὡς ἐπίπαν τρία φύλα τῶν τιμωμένων διαφε- 197.
ρόντως ἐστί, Βάρδοι τε, καὶ Οὐάτις, καὶ Δρυΐδαι· Βάρδοι μὲν,
ὑμνηταὶ καὶ ποιηταί· Οὐάτις δὲ, ἱεροποιοὶ καὶ φυσιολόγοι.
Δρυΐδαι δὲ πρὸς τῇ φυσιολογίᾳ, καὶ τὴν ἠθικὴν φιλοσοφίαν
ἀσκούσι· δικαιοτάτοι δὲ νομίζονται, καὶ διὰ τοῦτο πιστεύονται
τὰς τε ἰδιωτικὰς κρίσεις καὶ τὰς κοινὰς· ὥστε καὶ πολέμους
δοτήτων πρότερον, καὶ παρατάττεσθαι μέλλοντας ἔπαυον. Τὰς δὲ
φονικὰς δίκας μάλιστα τούτοις ἐπετέτραπτο διακάζειν· ὅταν τε
φορὰ τούτων ᾗ, φορὰν καὶ τῆς χώρας νομίζουσιν ὑπάρχειν.
Ἀφθάρτους δὲ λέγουσι καὶ οὗτοι, καὶ [οἱ] ἄλλοι, τὰς ψυχὰς
καὶ τὸν κόσμον· ἐπικρατήσειν δὲ ποτε καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ.

§. 5.

Τῷ δ' ἀπλῶ καὶ θυμικῶ πολὺ τὸ ἀνόητον καὶ ἀλαζονικὸν
πρόσεξι, καὶ τὸ φιλόκοσμον· χρυσοφοροῦσί τε γὰρ, περὶ μὲν
τοῖς τραχήλοις σρεπτά ἔχοντες, περὶ δὲ τοῖς βραχίλοισι καὶ τοῖς
καρποῖς ψέλια, καὶ τὰς ἐσθῆτας βαπτὰς φοροῦσι καὶ χρυσοπά-
γους οἱ ἐν ἀξιώματι. Ὑπὸ τῆς τοιαύτης δὲ κουφότητος ἀφόρητοι
μὲν νικῶντες, ἐκπλαγεῖς δ' ἠττηθέντες, ὀρῶνται. Πρόσεξι δὲ
τῇ ἀνοίᾳ καὶ τὸ βάρβαρον, καὶ τὸ ἐκφυλον, ὃ τοῖς προσδόρροις
ἔδνεσι παρακολουθεῖ πλείστον, τὸ ἀπὸ τῆς μάχης ἀπιόντας,
τὰς κεφαλὰς τῶν πολεμίων ἐξάπτειν ἐκ τῶν αὐχένων τῶν ἱπ-
πων, κομίσαντας δὲ προσπατταλεύειν τὴν θῆαν τοῖς προπυ- 198.
λαίοις. Φησὶ γοῦν Ποσειδώνιος αὐτὸς ἰδεῖν ταύτην πολλαχοῦ,
καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀηθίζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα φέρειν πράϊως
διὰ τὴν συνήθειαν. Τὰς δὲ τῶν ἐνδόξων κεφαλὰς κεδροῦντες
ἐπεδείκνυον τοῖς ξένοις, καὶ οὐδὲ πρὸς ἰσοσάσιον χρυσὸν ἀπο-
λυτροῦν ἤξιουν. Καὶ τούτων δ' ἔπαυσαν αὐτοὺς Ῥωμαῖοι, καὶ

198. τῶν κατὰ τὰς θυσίας καὶ μαντείας ὑπεναντίων τοῖς παρ' ἡμῖν νομίμοις. Ἄνθρωπον γὰρ κατεσπεισμένον παίσαντες εἰς νῶτον μαχαίρα; ἐμαντεύοντο ἐκ τοῦ σφραδασμοῦ. Ἔθυσον δὲ οὐκ ἄνευ Δρυϊδῶν. Καὶ ἄλλα δὲ ἀνθρωποθυσιῶν εἶδη λέγεται· καὶ γὰρ κατετόξευόν τινας, καὶ ἀνεσαύρουν ἐν τοῖς ἱεροῖς· καὶ κατασκευάσαντες κολοσσὸν χόρτου καὶ ξύλων, ἐμβαλόντες εἰς τοῦτον βροσκήματα καὶ παντοῖα θηρία, καὶ ἀνθρώπους, ὠλοκαύτου.

§. 6.

Ἐν δὲ τῷ Ὠκεανῷ φησὶν εἶναι νῆσον μικρὰν, οὐ πάνυ πελάγιαν, προκειμένην τῆς ἐκβολῆς τοῦ Λεῖγῆρος ποταμοῦ· οἰκεῖν δὲ ταύτην τὰς τῶν Νεμνητῶν γυναῖκας, Διονύσω κατεχομένας, καὶ Ἰασκομένας τὸν θεὸν τοῦτον τελεταῖς τε καὶ ἄλλαις ἱεροποιταῖς ἐξηλλαγμέναις· οὐκ ἐπιβαίνειν δὲ ἀνδρα τῆς νήσου, τὰς δὲ γυναῖκας αὐτὰς πλεούσας, κοινωνεῖν τοῖς ἀνδράσι, καὶ πάλιν ἐπανιέναι. Ἔθος δ' εἶναι κατ' ἐνιαυτὸν ἀπαξ τὸ ἱερόν ἀποστῆλάζεσθαι, καὶ στεγάζεσθαι πάλιν αὐθημερόν πρὸ δύσεως, ἐκάστης φορτίον ἐπιφερούσης· ἧς δ' ἂν ἐκπέσῃ τὸ φορτίον, διασπᾶσθαι ταύτην ὑπὸ τῶν ἄλλων· φερούσας δὲ τὰ μέλη περὶ τὸ ἱερόν μετ' εὐασμοῦ, μὴ παύεσθαι πρότερον, πρὶν παύσωνται τῆς λύττης· αἰεὶ δὲ συμβαίνειν, ὥστε τινὰ ἐμπίπτειν τὴν τοῦτο πεισομένην. Τούτου δ' ἔτι μυθωδέστερον εἶρηκεν Ἀρτεμίδωρος τὸ περὶ τοὺς κόρακας συμβαῖνον. Λιμένα γὰρ τινα τῆς παρωκεανίτιδος ἰσορεῖ δύο κοράκων ἐπονομαζόμενον· φαίνεσθαι δ' ἐν τούτῳ δύο κόρακας τὴν δεξιὰν πτέρυγα παραλευκὸν ἔχοντας. Τοὺς οὖν περὶ τινων ἀμφισθητοῦντας, ἀφικομένους δεῦρο, ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου σανίδα θέντας, ἐπιβάλλειν ψαῖσά ἐκάτερον χωρὶς· τοὺς δ' ὄρνεις ἐπιπτάοντας τὰ μὲν ἐσθίειν, τὰ δὲ σκορπίζεν· οὐ δ' ἂν σκορπισθῇ τὰ ψαῖσά, ἐκείνον νικᾶν. Ταῦτα μὲν οὖν μυθωδέστερα λέγει. Περὶ δὲ τῆς Δήμητρος καὶ τῆς

Κόρης, πισότερα· ἔτι φησὶν εἶναι νῆσον πρὸς τῇ Βρετανικῇ, 198. καὶ ἦν ὁμοία τοῖς ἐν Σαμοθράκῃ περὶ τὴν Δήμητρα καὶ τὴν Κόρην ἱεροποιεῖται. Καὶ τοῦτο δὲ τῶν πισυομένων ἐστίν, ὅτι ἐν τῇ Κελτικῇ φύεται δένδρον ὁμοίον συκῇ, καρπὸν δ' ἐκφέρει παραπλήσιον κιογοκράνω Κορινθιουργεῖ· ἐπιτηθεῖς δ' οὗτος, ἀφήσεν ὀπὸν θανάσιμον πρὸς τὰς ἐπιχρίσεις τῶν βελῶν. Καὶ 199. τοῦτο δὲ τῶν θρυλλουμένων ἐστίν, ὅτι πάντες Κελτοὶ φιλό-νεικοὶ τε εἰσὶ· καὶ οὐ νομίζεται παρ' αὐτοῖς αἰσχρὸν τὸ τῆς ἀεμῆς ἀφειδεῖν τοὺς νέους. Ἐφορος δὲ ὑπερβαλλουσαν τε τῷ μεγέθει λέγει τὴν Κελτικὴν, ὡς, ἥσπερ νῦν Ἰβηρίας καλοῦμεν, ἐκείνοις τὰ πλείστα προσνέμειν μέχρι Γαδείρων· φιλέλληνας τε ἀποφαίνει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πολλὰ ἰδίως λέγει περὶ αὐτῶν οὐκ ἔοικότα τοῖς νῦν. Ἴδιον δὲ καὶ τοῦτο· ἀσκεῖν γὰρ αὐτοὺς, μὴ παχεῖς εἶναι, μηδὲ προγάσοντας· τὸν δ' ὑπερβαλλόμενον τῶν νέων τὸ τῆς ζώνης μέτρον ζημιοῦσθαι. Ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὑπὲρ τῶν Ἀλπεῶν Κελτικῆς.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Ἡ ΔΕ ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ, τρίγωνος μὲν ἐστὶ τῷ σχήματι· παραβέ-βληται δὲ τὸ μέγιστον αὐτῆς πλευρὸν τῇ Κελτικῇ, τοῦ μήκους οὐβ' ὑπερβαλλον, οὐτ' ἔλλειπον. Ἐστὶ γὰρ ὅσον τετρακισχιλίων καὶ τριακοσίων ἢ τετρακοσίων σταδίων ἑκάτερον, τό τε Κελτικὸν τὸ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου μέχρι πρὸς τὰ βόρεια τῆς Πυρήνης ἄκρα τὰ κατὰ Ἀκυϊτανίαν, καὶ τὸ ἀπὸ Καντίου τοῦ κατανακτοῦ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥήνου, ἐωθιωτάτου σημείου τῆς Βρετανικῆς, μέχρι πρὸς τὸ ἐσπέριον ἄκρον τῆς νήσου, τὸ κατὰ τὴν Ἀκυϊτανίαν καὶ τὴν Πυρήνην ἀντικείμενον. Τοῦτο μὲν δὴ τοῦλάχιστον